

Pranešimas spaudai

ECA/14/28
Skelbti nedelsiant
Liuksemburgas, 2014 m. liepos 1 d.

„Vynų sektoriaus konkurencingumui didinti skirtos ES investicinės ir skatinamosios paramos poveikis nėra aiškiai įrodytas“, – teigia ES auditoriai.

Šiandien Europos Audito Rūmų paskelbtoje ataskaitoje nurodyta, kad poreikis taikyti specialią investicinę priemonę vyno sektoriui nėra įrodytas, kadangi tokia parama jau yra teikiama įgyvendinant ES kaimo plėtros politiką. Ataskaitoje taip pat abejojama ES dotacijų vaidmeniu remiant vyno sektorių, kadangi jos dažnai būdavo teikiamos siekiant konsoliduoti rinkas, užuot stengusis patekti į naujas ar susigrąžinti senas rinkas.

„Dėl panašių pagal dvi skirtingas paramos schemas lygiagrečiai taikomų investicinių priemonių kyla painiava, dėl to kai kuriose valstybėse narėse vėluojama įgyvendinti paramą arba pernelyg susiaurinamas požiūris į tai, kokios investicijos yra tinkamos finansuoti, – pareiškė už ataskaitą atsakingas Audito Rūmų narys Jan Kinšt. – Be to, kuomet ES įnašu įmonės skatinamos proporcingai sumažinti savo pačių skatinamiesiems veiksams skiriamą finansavimą, juo iš esmės padengiama tokių įmonių veiklos sąnaudų dalis. Taigi viešosios lėšos naudojamos neefektyviai.“

ES auditoriai nustatė, kad trūksta svarbios informacijos, kad būtų galima spręsti apie tiesioginius šių priemonių taikymo rezultatus. Kalbant apie investicinę priemonę, jos poveikį sudėtinga atskirti nuo investicijų į kaimo plėtrą poveikio. Kalbant apie skatinamuosius veiksmus, nors absoliutieji vyno eksporto į trečiąsias šalis dydžiai išaugo, audito metu nustatyta, kad buvo prarasta dalis ES vyno rinkų svarbiausiose trečiojoje šalyse, kurioms yra skirti skatinamieji veiksmai, ir kad taip pat padidėjo paramos teikimo reikalavimų neatitinkančių ES vynu eksporto apimtys.

2009–2013 m. valstybės narės išleido 522 milijonus eurų pagal skatinamąją priemonę skirtų ES lėšų. 2014–2018 m. labai padidėjo valstybėms narėms pagal šią priemonę skiriamų lėšų kiekis (27 ES valstybėms narėms skirta 1,16 milijardo eurų). Turint omenyje, su kokiais sunkumais susiduria valstybės narės, naudodamos iš pat pradžių skatinamiesiems veiksams numatytas 2009–2013 m. biudžeto lėšas, rizikuojama, kad 2014–2018 m. biudžetas bus per didelis, todėl kils pavojus, jog nebus laikomasi patikimo finansų valdymo principų.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitos tekstą galima rasti www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L - 1615 Luxembourg

Tel. (+352) 4398 45410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24

E. paštas: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: EUAuditorsECA www.eca.europa.eu

Pastabos leidėjams:

Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos yra skelbiamos visu metų laikotarpiu ir atspindi atrinktų auditų, susijusių su konkrečiomis ES biudžeto sritimis ar valdymo temomis, rezultatus.

Šioje specialiojoje ataskaitoje (Nr. 9/2014) nagrinėjami jos pavadinime „Ar ES investicinė ir skatinamoji parama vyno sektoriui yra tinkamai valdoma ir ar įrodyta, kad ji davė rezultatų siekiant didinti ES vynu konkurencingumą?“ išskelti klausimai. .

ES auditoriai padarė išvadą, kad pradiniais schemos taikymo metais, kurie buvo nagrinėjami audito metu, vyno sektoriui teikiamos investicinės ir skatinamosios paramos valdymui neigiamos įtakos turėjo jos koncepcijos ir įgyvendinimo trūkumai, o paramos poveikis ES vynu konkurencingumui ne visuomet būdavo įrodomas.

Remdamiesi savo pastabomis Audito Rūmai rekomenduoja:

Dėl investicinės priemonės:

- Komisija, siekdama racionalizuoti paramos schemos taikymą, turėtų prižiūrėti, kaip įsisavinamos lėšos, išanalizuoti priemonės poreikį ir įvertinti, ar reikia papildomos investicinės pagalbos vyno sektoriui, palyginti su kitais žemės ūkio sektoriais.
- Valstybės narės turėtų mažinti ekonominę riziką sistemingai vertindamos projektų išlaidų pagrįstumą ir pareiškėjų finansinį gyvybingumą. Šio vertinimo rezultatai turėtų būti tinkamai patvirtinti dokumentais. Komisija turėtų užtikrinti, kad valstybės narės šias patikras atliktų efektyviai.

Dėl skatinimo priemonės:

- Taikomame reglamente turėtų būti apribotos galimybės paramos gavėjams kiekvienu programavimo laikotarpiu teikti skatinimo programą, skirtą toms pačioms tikslinėms šalims. Komisija taip pat turėtų riboti šios priemonės taikymą, kad būtų labiau paisoma prekių ženklų reklamos tinkamumo finansuoti, ir skirti daugiau dėmesio tam, kad MVĮ būtų sudaromos palankios sąlygos pradėti naudotis skatinimo priemone;
- Komisija, siekdama kiek įmanoma labiau sumažinti savaimingumo riziką, turėtų užtikrinti, kad valstybės narės, vykdydamos atrankos procedūras, reikalautų, kad paramos gavėjai aiškiai įvardytų savo poreikį gauti ES lėšų ir kad įprastinės veiklos išlaidos
- nebūtų padengiamos iš ES biudžeto;
- Komisija turėtų užtikrinti, kad papildomos išlaidos, pavyzdžiui, vykdomųjų įstaigų išlaidos ir pridėtinės išlaidos, būtų tinkamai pagrįstos ir neviršytų didžiausio leistino visų išlaidų procentinio dydžio;
- Valstybės narės turėtų užtikrinti pakankamą audito seką, susiejant kiekvieną skatinamosios paramos išmoką su konkrečiais, dokumentais tinkamai patvirtintais veiksmais;
- Komisija turėtų reikalauti, kad valstybės narės atidžiau vertintų skatinamųjų projektų rezultatus. Skatinamųjų veiksmų rezultatus reikėtų vertinti ne tiek viso ES vyno sektoriaus mastu, kiek visų pirma paramos gavėjų lygmeniu. Valstybės narės turėtų geriau remtis ataskaitomis, kurias užbaigę skatinamuosius veiksmus pateikia paramos gavėjai, įvertindamos ir apibendrinamos jų rezultatus; ir
- Praėjus pakankamam laiko tarpui, Komisija turėtų išnagrinėti 2014–2018 m. laikotarpio NPP skirto biudžeto atitiktį ES vyno sektoriaus poreikiams ir valstybių narių gebėjimui panaudoti gautas lėšas. Remdamasi šia analize Komisija, prireikus, turėtų patikslinti biudžetą siekdama užtikrinti, kad tai paskatins valstybes nares efektyviau taikyti šias priemones.

Taip pat žr. su vyno sektoriumi susijusių Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 7/2012 „Vyno rinkos bendro organizavimo reforma: pasiekta pažanga“, kurią galima rasti šiuo adresu:
http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR12_07/SR12_07_EN.PDF

Kontaktai:

Aidas Palubinskas

Europos Audito Rūmų atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: EUAuditorsECA www.eca.europa.eu